

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárat-tól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

Erdély veszekszik.

Arad, július 8.

(—) Az erdélyi reformátusok megirigyelték a katolikusok divina komédiáját s rendeztek hamarosan olyan pokoli komédiát, hogy az istenben boldogult Dante belekékülne az irigységtől.

Sehogy sem tudunk keserűség nélkül átnézni a Királyhágón, a hol most alighanem a millennium tiszteletére buzgolkodnak azon, hogy háromszáz év munkáját pocsékká tegyék.

Az erdélyi protestantizmusban a magyarság vére lüktet; s éppen a Királyhágón túl, ellenséges nemzetiségek és kulturák közé ékelten a protestantizmus az a sziget, a melyen ellenséges hullámok fölött diadalmasan lobog a magyar zászló.

Micsoda elvakultság, micsoda rövidlátás, az egyházkerületi gyűlésnek milyen eltévelyedése az, hogy kis okokkal, melyeket még jobban devalvál a személyes szempont, képes neki menni ennek a vérrel megépített, verejtékkel megörzött és nélkülözésekkel megtartott erősségnek!

Az erdélyi reformátusok püspöke: Szász Domokos ellen emelt vádakkal nem lehet komolyan foglalkozni. De itt nem is a püspök személyéről, de a méltóságáról, a protestáns püspökről van szó, a ki ellen semmi eszközt nem ítél az egyházkerületi gyűlés ellenzéke méltatlannak önmagához.

Pedig hiheti-e valaki, hogy a református püspök hűtelen sáfár, aki az egyházkerület vagyonát a maga zsebe számára gyümölcsözteti? — Mondhatják rá, hogy merész, hogy önféjű. De mit akarnak? A legerősebb vád, amit ellene emelhetnek, az, hogy az egyházak pénzét statutumok ellen önkényesen vette központi kezelésbe, s hogy e vagyont kegyes célokra nem nagyon kegyes módokon igyekezett meggyarapítani.

De lehetett-e joga ezt tőle rosz néven vennie éppen annak az egyházkerületnek, mely az '891-ik esztendőben ez eljárásokra maga adta meg a püspöknek a fölhatalmazást s amely, amennyire fölbőszült volna az esetleges börtnei veszteségeken, épp olyan örvendős megnyugvással vette tudomásul s az egyház javára értékesítette is az eltagadhatatlan nyereségeket? Hogy az egyházkerületnek ez az engedékenység nagy a erkölcsös volt-e s valóságos érdekeket képviselő testülethez tulajdonos méltó-e, arról ma már jobb nem vitatkozni. De ha ez így áll, akkor ne is méltatlanságnak vitatkozni s a közös tévedésük mindnyájukat egybefűző kötelekeiből ne csavarjanak hurkot a püspökük nyakára s ne vessenek gáncot egymás lábának. Alljanak meg a lábukon s a magyarok istenének adjanak hálát, hogy egyelőre még együtt vannak.

Hiszen, ha idegennek elmondanók, el sem hinné, hogy az erdélyi reformátusok

éppen most keresnek ürügyet a szakadásra, — most mikor a belső szükség s a külső veszedelem egyaránt kéri, kiáltja, könyörgi az egyetértést!

Vagy szóljunk-e a növekvő néppárti agitációról, a mely régi, kipróbált módon katolikus lepelben akarja visszacsempészni a nemzetetlen reakciót? Nos, ha így van, hát elfelejtették-e volna az erdélyi protestánsok, hogy hajdan övék volt a kötelesség önmagukban a nemzetet is védeni s maguk erejével a magyar szabadságot is erősíteni?

Hiába magyarázza nekünk Bartha Miklós, hogy Kolozsvár eltiporta Enyedet: ez lehet igaz, vagy nem igaz, de az bizonyos, hogy az erdélyi protestánsok egyetértése nemzeti ügy, melyet nem szabad kicsinyes okokból, vagy éppen személyes tekintetekből könnyelműen megrontani.

A kolozsvári híres gyűlés lefolyása különben sokkal zavartalanabb volt, semmint azt az előzmények után várni lehetett. Az elnöklő fő gondnok nagy tekintélye és az egyházkerület többségének higgadt nyugodtsága megtalálta azt az utat, mely a bonyodalmak utvesztőjéből kivezetett; becsületére válik az egyházkerületnek, hogy méltó volt az erdélyi protestantizmus régi jó híréhez.

A püspöknek megadta azt, amit érdemelt: a legteljesebb elégtételt s a többség is elérte azt, ami joggal megilleté: akaratának érvényrejutását. Mert

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Nyáreji álom.

Irtta: Klopfer Károly Edé.

[2] Fordította: Urazlos Darinka.

Buchmeser Jani — mondá vigan — maga igazán tetszik nekem. Nem tudta belátni miért hallgatta volna most el a megjegyzést, mikor azt gondolta. A derék Jani épen nem volt azok közül az elbizakodottak közül való, ki-vel szemben felesleges udvariaskodásról nem feledkezhetett volna meg. Midőn a magaslatról a gyönyörű völgyben fekvő Bükfalvára értek a legelső körökből való fiatal asszony s a csinos parasztleány jó barátok voltak. Mit sem osodálkosott azon, hogy Jani apjában a hegylakók tiszteletreméltó fájának egyik díszét vélte feltalálni s hogy kicsiny, csinos, mindennel bőségesen ellátott szobájában, melyből hegyre, erdőre s tóra oly gyönyörű kilátása volt, oly kellemesen érezte magát — sőt mindent a legtermészetesebbnek találta.

Azon feltévéssel tért nyugalomra, hogy sem az órákat, sem a napokat számlálni nem fogja s minden neki most oly esztelennek látszó aggodalmat elfelejtteni iparkodik.

Másnap napfelkeltekor már ő is talpon volt s bejárt a házat, istállókat, a majorsági udvart s végre a szérűt, honnan már kora reggeltől kihallatszott Janinak erőzes hangja, amint a csaplóknak parancsokat osztogatott. Valeska meleg kézzorítással üdvözlé az ifjút s örült, midőn észrevette, hogy az ifju el nem rejthette kellemes meglepetését megjelenésénél. Kívánatára az összes gazdasági épületekbe elvezette, mident megmagyarázott az ő rövi-

des módján s felajánlotta szolgálakész kalauzolását, ha délután atyja erdőben a fagyanta gyűjtést és szurok készítést megtekinteni óhajtaná. Szívesen beleegyezett. Janit ma foglalatokodása közepette még tizazerte szebbnek találta.

Ebéd előtt még egy sétát tett Valeska a faluban egyedül, hogy a templomot, temetőt és csinos iskolát megtekintse. A tanítóval egy derék, művelt, öreg urral hamar megbarátkozott. A beszédes öreg ur bemutatatta leányát a bájos Apolloniát, ki felesége halála óta kislány hástartását vezette, megmutatta neki bogárgyűjteményét, mely minden földi öröme volt. — Mikor megtudta, hogy Valeska az „Arany napban” szállt meg mindjárt Janiról beszélt, s a fiatal asszony észrevette, hogy kedvencz tárgya az ifjuról való beszélgetés. Mennyi mindent tudott róla mondani. Ha minden ugy lenne, akkor Jani a legtekintetesebb ember a földön. Elmondta, hogy az ifju neki a legjobb tanítványa volt s később is, sőt még most is esetenként meglátogatja régi tanítóját, hogy tudomány szomját kielégítse s a földrajz, történelem s más tudományokból ismereteket szeressen. Bizonyára a fiatal Jani mértőföldre a legokosabb ifju s ép ezért örvend oly tiszteletnek, mint senki más, — még Schulzint sem véve ki — ezért szereti őt mindenki s fordul a legkülömbözőbb alkalomkor hozzá tanácsért. Jani a városban is megállná helyét; csak tőle függött, hogy szerencsésjét ott megállapítsa. S ekkor elmondá a beszédes Hübler az eseményt, midőn a vízbe esett katonatisztnak életét menté meg, elmondá az ezredes szándékát is és még sok más, ami kedveltje dícséretére vált.

Valeska mosolyogva figyelt. Sajátságos

örömmel hallgatta a falu hősről való elbeszélést. Délután aztán együtt járt a vele a fenyőerdőt s még nagyobb érdekléssel hallgatta szavait, mint a tanítóját. Tetszett neki, ha felhozva a tanító dicsérő nyilatkozatait zavarba hozhatta az ifjút. Mily sötét pír borította el barna arcát, mily zavarral sodorta szép bajuszát, mosolyra vont ajkai közt láttatva a legesebb fogsort s mint hajtotta le fejét vállairól.

„Még egyet gondoltam! — mondá Valeska látván, hogy Jani már nevetve hallgatja a dicsérő nyilatkozatokat. Itt minden oly kedélyes, családias, itt valósággal naiv állapotok uralkodnak, melyekben igazán nagyon szívesen beleélem magamat. De ha maga könnyíteni akarja rajtam — ugy ne nevezzen nagyságos asszonynak, csak egyszerűen magázson, mint én magat. Szeretném a várost, a menynyire csak lehet elfeledni. Tehát beleegyeznék Jani?”

— Jól van, ha ön akarja — hebegte Jani, megszorítva a nő finom kezét, melyről nem vehette le szemét. Ah! milyen hófehérek ujjai s mily puhák mint a pehely. Valeska elpirulva vette ki kezét az ifjúból s rá sem tekintve szóltanul haladt mellette. Egy ideig szavakat látszott keresni, majd hirtelen megállt.

— Talán megsértettem? — kérdé oly gyöngédséggel, melyet fel nem tételezett róla Valeska. Nem akarattal történt s lelkemre! nem is tudom hogyan?! Valeska feléje fordult s kedves közvetlenséggel mindket kezét nyújtá neki. Igaza van — mondá. A hibás én lennék, hanczeges lenne, ellentétben az én ajánlatommal, el nem hagyni a nevetséges illemszabályokat. Beszéljen csak mindig, amint gondolkozik, azt szeretem a legjobban!

(Folytatása következik.)

alkotmányosan érő emberek között úgy van a rendjén, hogy a többség parancsoljon és ne a rakoncátlan kisebbség és az erdélyi protestánsok mindig alkotmányosan érő emberek voltak.

Most aztán csak álljon helyre közöttük a béke. Amit Enyed szenvedett Kolozsvár miatt — ha ugyan szenvedt — azt nem lesz nehéz Enyednek kihevernie; de ha Erdély magyarságának lüktető ereje, a protestantizmus sebesült volna meg a viszályok közben, az több lett volna Enyed pusztulásánál: az nemzeti szerencsétlenség lett volna.

Vajha az ösök nagy lelke költöznék a pártoskodó erdélyiek szívébe, hogy kárát ne vallja tusáiknak a — haza!

A krétai lázadás.

— A felkelők követelésai. —

Sulyos alternatíva elé állítják a krétai felkelők a portát. Az athéni Hestia ugyanis azt jelenti, hogy a krétai lázadók tegnap értesítették a kanesai görög konzult arról, hogy egy ideiglenes kormányt választottak és elhatározták, hogy a portától és a hatalmaktól oly autonómiát követelnek, a minő Samos szigetén van. Ha pedig a porta nem teljesíti ezt a kívánásukat, akkor az ideiglenes kormány, melynek élén Hadasi Michalis Januáris áll, proklamálni fogja a Görögországhoz való csatlakozást.

Tehát vagy autonómia, vagy elszakadás a portától — ez a felkelők alternatívája. Samos szigete 1832. december 11. óta kivételes helyzetben van: adóköteles fejedelemséget képez, a szultán által kinevezett, görög származású fejedelem alatt. Évi adója 300.000 piaszter, melynek kivétele, valamint egyéb ügyek elintézése is a lakóság képviselőjének részvétele mellett történik. Ilyen autonómiát akarnak a krétaiak; világos, hogy porta jószántából ezt meg nem adja nekik, a nagyhatalmak sem állnak a lázadók pártjára; sőt az utóbbiak mind jobban sürgetik a görög kormány közbenjárását.

A Havas-ügynökségnek jelentik ugyanis Athenből tegnapi kelettel: a nagyhatalmak képviselői f. hó 5-én tartott értekezletük után együttesen tanácsokat adtak a Görög kormányának azzal a kéréssel, hogy Görögország érvényesítse befolyását a felkelőkre, hogy fogadják el a porta által adott engedelményeket és akadályozza meg a további lőszer- és katonaszállításokat Krétába. A görög kormány válasza eddig hivatalosan nem ismeretes.

Egy magántávirat szerint a görög kormány azt válaszolta, hogy magatartása korrekt volt, s az is marad. A Krétán levő görög konzulok parancsot kaptak, hogy hasznának oda, miszerint a képviselők teljes számmal jelenjenek meg a nemzetgyűlésben. A görög kormánynak nincs elegendő eszköze, hogy a terjedelmes pártokat szigorúan őrizze s ezért nem akadályozhatja meg minentútt a fegyverszállításokat. Saját érdekének tekinti azonban mindent elkövetni, hogy Krétán normális viszonyok álljanak helyre.

A görög kormány válasza állítólag azt is kijelenti, hogy a Krétába küldött önkéntesek nem görög, hanem török alattvalók.

Athenben, a politikai körök úgy vélik, hogy az események sokkal előbbre haladtak már, sem hogy bizonnyal lehetne számítani a csillapítására.

A II. országos és egyetemes közoktatási kongresszus záró ülése.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától —

Budapest, július 8.

A hazai népoktatásügy buzgó apostolai, az ügyüket rajongóan szerető tanítótság ma tartotta utolsó összes ülését a kiállítás ünnepségek csarnokában. Meglátáztak ugyan, hogy a megnyitón jelen volt óriási szám megrikkult, mivel egy részük már eltávozott, más részüket elvonták a kath. tanítói közgyűlés tanácskozásai, de azért mégis tekintélyes számban

gyűltek össze, hogy egymástól szívélyesen bucsut véve, lelkesedéssel térjenek vissza otthonukba, hogy tapasztalataikat szűkebb hazájukban, faluai csendes működésük terén áldást hozván, értékesítsék. Igazi apostolok oszlása volt a mai bezáró ülés, melyet Heinrich Gusztáv dr. kongresszusi elnök nyitott meg. Jelen voltak: Szalay Imre és Szemerecsányi miniszteri tanácsosok.

Az elnök felemlíti, hogy a kolozsvári egyetem tanári kara, báró Fejérváry miniszter és Bács-Bodroghmegye főispánjától meleghangú távirati üdvözlés érkezett.

A sorrendben elsőnek Alexander Bernát. „Az iskola belső életének szervezőjéről” értekezi. Kijelenti, hogy a tétel tüzetes fejtegetése helyett egy bajgyökeres gyógyításának módzatait kívánja megvilágítani. Az iskolát befolyásoló egyik jelentékeny tényező szerinte a megváltozott életmód; a második az emberek erkölcsi magatartásában beállott változás.

Ezen vezér eszméket magas színvonalon álló fejtegetésekkel okadatozza s végül a következő határozatát terjeszti be: azon nagyfontosságú kijelentéssel, hogy történelmében és erkölcsében él a nemzet.

1. Az ismeretek óriási növekedése. A tanítás anyaga annyira megnőtt s még folyvást nő, hogy folyton új meg új anyag nyomul az iskolába. Innét a túlságos megterhelés panaszja, a testi nevelés elhanyagolása. Innét az a folytonos törekvés, hogy a gyermeki elme fejlődését tekintetbe nem véve, túlságos magas ozókat tűzünk a tanításnak, korai, tehát látszólagos érettséget tapasztalunk az ifjaknál, s az a kétségtelen tény, hogy a tanulás kadve, a mikor legnagyobb szükség volna rá, apadónak észleltetik. A nép- s középiskolában még mindig divik az elvont tanítás, az egyetemen a végletekbe való elmertülés. Az iskola sok tekintetben tehetetlennek bizonyul az értelmi nevelés természetesen oszlojait elérni.

2. A modern társadalomban előbb ismeretlen méreteket öltött a létért való harcz. Innét az utilitarius irány túlsúlya az iskolában, melyet a maga képére iparkodik alakítani a társadalom. A minek nem látszik közvetlenül haszna az életben, azt a társadalom ki akarja küszöbölni az iskolából. A klasszikus nyelvek ellen folytatott harcz, az idealizmus hanyatlása az iskolában, e tényező hatása. A felsőbb iskolákban az egész tanulás nem egyéb, mint vizsgálatokra való készülés.

3. Az egész modern fejlődésnek egyik nevezetes vonása az individualizmus. Ennek közzöni a modern élet legnagyobb alkotásait, az állami és kulturai életben az egyéni erők föl szabadulását, a nagy egyéniségek érvényesülését, a szabadság intézményeit, új művészi és irodalmi ideálokat. De ennek a fénynek megvan a maga árnyéka. A tradíciók ereje hanyatlott, az összetartás kapcsolai lazultak, az egoizmus erősödött, sok erkölcsi erő hanyatlott. Ezt az iskolán is tapasztaljuk. Az iskola már nem oly mértékben erkölcsi testület, mint ezelőtt volt, közömbös seinhelye lesz a tanítás munkájának, nem neveli a gyermekeket, csak fegyvertár, hol a létért való küzdelemhez a fegyvereket keresik.

Igy a modern iskola a modern zülött társadalmi életnek viseli képét. Hajlik az utilitarizmus felé, ismeretekkel tömi a gyermekeket, kevés gondot fordít az erkölcsi nevelésre.

Ne áltassuk magunkat azzal a reménnyel, hogy szervezeti szabályzatokkal segíthetünk a bajon. Föl kell világosítanunk a társadalmat hogy új meggyőződéseket keltsünk; hozzá is kell simulnunk a modern életnek, hogy jogosult kívánalmait tekintetbe véve, kinövésait és ferdeségeit kiküszöbölhessük.

Mit kívánhat jogosan a modern élet az iskolától? Mi a modern ember ideálja?

A modern kultúra munkájára való arra valósság. A kulturai munka harcossává kell nevelnünk az embert. Tudnia kell boldogulni ez az egyik fő szempont. De a társadalom, az állam, a haza, a nemzet elvész minden egyéni boldogulás szempontja az egyedüli döntő. A mely nemzetnek erkölöse hanyatlak, maga is elvész, s vele elvész minden egyéni törekvés.

Az erkölcsi nevelés tehát a domináló szempont az iskola belső életének szervezésében. Ettől függ minden, ez van befolyással mindenre.

Innét következik, hogy nem tekintve a szakiskolákat, melyek megelőző egyetemesen képző tanításra támaszkodnak mindennemű iskolában,

a) a tanítás tengelye az a tanítás, mely egyenes hatással van az erkölcsi érzés, itélet és cselekvő erő kiképzésére. Ez pedig a vallás, történet és művészet. A történet tanításának középpontja a nemzeti történet.

b) Iskoláinkat ismét erkölcsi organizmusokká kell tennünk. Az erkölcsi érzés kapcsolival kell hozzáfűzni a tanulókat. Nagyfontosságú e szempontból az internátusok ügye, iskolai és nemzeti ünnepek, kirándulások stb.

c) A kulturai munkára való értelmi nevelés, szokás nem fajúhat tisztán utilitarizmussá. A testi nevelés alkalmas módja ellensúlyozza az egyoldalú értelmi nevelést. Maga ez az értelmi nevelés széles empiriai alapon oly magas összefoglalásokig emelkedjék, melyeket a gyermek s ifju ereje megbir.

A kongresszus a szép, magvas s nagyon tanulságos előadást lelkesen megéljenezte s a beterjesztett javaslatot egyhangulag elfogadta.

Ezután az elnök jelenti, hogy a szakosztályok befejezték tanácskozásait bevégezve, jelentéseiket beterjesztették. Javasolja, hogy a kongresszus határozatainak végrehajtására küldessék ki az elnökség teljes tisztikarával javasolja továbbá, hogy a számadások megvizsgálásával is bizassék meg a végrehajtó bizottság.

Vass Mátvás ékes beszédben emlékezik meg a kongresszus elnökéről, kinek az egyetemes közgyűlés nevében lelke mélyéből mond elismerő, hálás köszönetet.

Heinrich Gusztáv dr. megköszönte a kongresszus elismerését, hatalmas dialektikával rezummálja az általa végzett sokoldalú munkásságára, érzékenyen bucsuzik el a kártársaktól, kikre Isten áldását kérve, az ülést berekeszti. A kongresszus a szózat elénkklésével szétozlott.

A városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól —

Arad szabad kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta meg július havi rendes közgyűlését Fábrián László főispán elnöklése alatt a városháza nagytermében.

Az elnök üdvözlővén a megjelent tagokat, az ülést megnyitja.

Napirend előtt felszólal Varrjassy József bizottsági tag. Egy oly tárgyra akarja felhívni a törvényhatósági bizottság figyelmét, mely Aradvárosra nagyon sérelmes, az állami tisztviselőkre nézve pedig igazságtalan. Az 1893. évi III. toz. az állami tisztviselők lakbér illetményeire vonatkozólag Aradvárosát a harmadik osztályba sorozta. Akkor felterjesztést intézett Aradvároson mostoha eljárás ellen, de eredménytelenül. Újabb időkben a honvédelmi miniszter sorozta a katonai lakbérosztály harmadik osztályába. Ez Aradváros állapotával nem volt megegyező akkor sem, de annál kevésbé megfelelő jelenleg Arad fejlődése s a változott viszonyok folytán.

Javasolja, hogy intézsen Aradvároson s ürgető feliratot a miniszterhez az iránt, hogy az ügyet kedvezőleg intézze el, egyuttal tegyen előterjesztést arra nézve, hogy ez az 1897 évi budgetben már felvétessék.

A közgyűlés egyhangulag elfogadja az indítványt.

Következett a napirend:

A polgármester jelentése f. évi június haváról tudomásul vétetett.

Komárom szab. kir. város közönségének felhívása folytán a közgyűlés a Klapka György emlékére felállítandó szobor költsé-

gyorsvonat elgázolt egy bérkocsit melyben nyolcz emberült. Öten közülök meghaltak, hárman életveszélyesen megsebesültek.

Himlő járvány Bulgáriában.

Szófia, július 8. (Saját tud. távirata.) A külügyminiszteriumhoz érkezett jelentés szerint Bulgáriában most fellépett fekete himlő szünetében van, ennél fogva azon rendelkezést, hogy az érkezésnél minden idegen beoitassék, pár nap alatt visszavonják.

Eljegyzés József főherozeg családjában.

Páris, július 8. (Saját tud. távirata.) A párisi „Echo” jelenté, hogy Orleans-i Fülöp herozeg legközelebb jegyet válltott József főherozeg legidősebb leányával Mária Dorotttyával.

Albán banda.

Páris, július 8. (Saját tud. táv.) Athénből jelentik, hogy fegyveres albán banda betört a görög területre, meliött azonban pusztíthatott volna, görög katonák üldözöbe vették, elfogták és Larissába vitték.

A parmai zendülés.

Parma, július 8 (Saját tudósítónk távirata.) Ma este a zavargások megújultak. A rendőrlaktanyát nagy tömeg kövekkel megostromolta. Az őrség többször a zendülők közé lött és többeket megsebesített. A lovaskatonákat is közáporral fogadták. A maire békés intézésére a nyugalom nagy nehezen helyreállott.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Az aratás.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, július 6.

Az aratás Makó és környékén körülbelöl egy hét óta folyik már. Az időjárás nem a legkedvezőbb ugyan de sokkal jobb így, mint ha a multkori jó esőzés után hirtelen nagy meleg áll be. Így a gabona nem szorult meg s a buza minősége régen volt olyan jó, mint az idén. Egy hold föld átlag 24—26 keresztet ad s a fejek is nehezek, jól tömöttek. A hét végére körülbelöl kész lesznek mindenütt a kaszálással, próbaosépléseket tartanak s hivatalosan is meglehet állapítani az idei kitünő termést.

Nagylak, július 8.

Az aratási munkák javában folynak s a legszebb reményre jogosítanak az ideai termés tekintetében. A buza — ha valami különös szerencsétlenség nem éri — kitünő minőségű, szép, piros, széles, s a föld munkás népe ez évben gazdagon lesz jutalmazva fáradozásaiért. Az esős időjárás különben nálunk mindennek használt. A kukorica nagyon szépen fejlődött szinte szemlátomást növekedett az utóbbi napok alatt s ez is igen szép termésel kecsegtet. A szőlő nagyon szépen áll s már megkezdtek a második permetezést.

Battanya, július 8.

Határunkban a hó 5-én kezdetét vette az aratás. Az idő még eddig nem mondható kedvezőnek, mert majd minden órában változik. Alig vágnak néhány kévét az aratók, már keresztelni kell, mert esik az eső, ami bizony kárára van a szem fejlődésének. Kedden reggel délután is volt, a mi a júliusi napokban fel-tünő. A gazdák rossz kukorica terméstől félnek, habár az idő most kedvez is a kukorica számára. Attól tartanak, hogy augusztusban, midőn a kukoricaszem fejlődnek, nem fog esni. Ha még ez idő továbbra is így tart, határunkban a buza széke lesz, bár a holdankinti mennyiség úgy mondják felülmúlja a mult évi átlagot.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, július 8.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak a vételkedv szintén igen gyenge volt s így az irányzat elnyúlt. Elkelt 10000 métermássa buza gyenge napi áron. Hátáridőüzlet: Amerikából 1/2 cts magasabb árú gabonát jelentettek nálunk da-czára ennek nyílni indult az üzlet s csak később szálláult meg némileg a nagyobb fe-dezésekre.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Ószi buza, Tavasszi buza, Buza május-juniusra, etc.

Értéktőzsde: Igen szálláult külföldi tárlatokra nálunk is tetemesen megszálláult az üzlet.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államvasút, etc.

Szeszüzlet.

— Július 8. —

Mai jegyzéseink: Készára nagyban nyers szesz 51 forint — krajczár, krosnyber 51 forint 50 krajczár hordó mélikül, per 100 liter 1/2, beleértve 35 frt fogyasztási adót. Száritott moslék 6 frt 20 kr. métermássaánként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 8. d. a. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Buza bánási új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, etc.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. július 8.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, etc.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Hollandus (Szeged) Üdvözlötünkét visí bisziklin lektüdtük a Maroson. Fogja el. A megemlékezés ép oly kedves mint az apróság, melyet vasárnapon közlünk. A szerkesztő Fehértemplomon van 28 napig uniformisban és erősen készül Schönfeld báró fogadására. Haza Szegeden át jön, akkor ő is megszoritja a kezét a mindesenti kalandért. Ha fakiri állás árulásába jó, megüsen-jük dróton, a egyelőre csak a biosiklitársá volna betöltendő. A helybeli pályázók a vár körül gya-korlatosnak ároktól árokig.

Füzy Ernő urnak (Szathmár). Levelét rosszul adresszálta hozzánk; mert mi nem vettünk tudomást az ónról terjesztett vádakról. Tessék a helyreigazítással oda fordulni, hol azok a bizonyos hírek napvilágot láttak.

LÉGTÜNETHI ÉSZLELETEK.

Table with 5 columns: Hó és nap, Légnyomás millimetekben, Hőmérséklet C°, and sub-columns for legmagasabb and legalacsonyabb.

Table with 5 columns: Hó és nap, Szél iránya, Szél erőse, Felhőzet általában, and Észrevétel.

POSGAY LAJOS dr.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Július 8. —

Fehér Kereszt szálloda: Toposa Helvina magánosnő, Budapest. Balog Ignác kereskedő, Budapest. Dobó István magános, B. Gyula. Lövi Sámuel kereskedő, Bess-torosobánya. Béla Ferenc földbirtokos, Szeged. Porsch Nándor diak, Bécs. Steiner Armin utazó, Bécs. Lövinger Adolf utazó, Bécs. Lang Sándor utazó, Bécs. Obermeier Ignác utazó, Bécs.

Nádor szálloda: Dr. Nyikora Kálmán ügyvéd, Temesvár. Remzinger József kereskedő, H.-M.-Vásárhely. Atlasz Sándor utazó, Budapest. Weiss Jakab kereskedő, Temesvár. Elias József kereskedő, M.-Pécaska. Czárán Antalné birtokosné, Apatelek. Schmidt Károly tanító, Temes-Szépfa.

Nemzeti szálloda: Papp Márton karnagy, Nagykikinda. König Gábor kereskedő, Zenta.

Felelős szerkesztő: Vass Géza, távollétében a szerkesztésért felelős: Dr. Lengyel Sándor.

NYILTTÉR.*

Menyasszonyi kelengyék

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3. sz.

A nagyérdemű közönséget tisztelettel tudósítjuk, hogy

új szállitmányok

érkeztek keiengye árukban, remek kiállításban s nagy választékban.

Raktáron több ezer mintadarab van,

ugy olcsó, mint a legfinomabb minőségben.

Kelengyék

nálunk csak a legjobb vászonból kezesség mellett készíttetnek.

Vidékre vagy más városokba

kivánatra azonnal küldünk egy megbízottat a legtökéletesebb mintagyűjteménnyel s bármely budapesti vagy bécsi czég ellenében a versenyt fölvevzük.

Idény előhaladása folytán olcsó és leszállított árban

adatnak el nyári és más divatkelmék, selymek, mosó-árak, napernyők, felöltők, függönyök és szőnyegek.

Probst Károly és Társai

Aradon.

Felső kereskedelmi tanintézet Nagyváradon.

Az országos kereskedelmi akadémiákkal egyenrangú és jogú szakiskola. All 3 osztályból. Nyilvánossági és egy évi önkéntességi joggal felruházza. A nagyvárad kereskedők új és fényesen berendezett palotájában, előkelő családok fiai részére a modern szakképzés minden követelményeinek megfelelően berendezett

internátussal.

Végzett növendékek a bel- és külföld legnagyobb vállalatainál helyeztetnek el.

A tanév 1896. évi szeptember hó 1-én nyílik meg.

PROPPER N. JÁNOS,
igazgató.

1024

893. sgdt. ikt. sz.

Ló-árverés!

A mezőhegyesi m. kir. állami ménestől folyó évi július hó 26-án reggel 8 órától kezdve az alább felsorolt 84 darab kiselejtezett ló nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett Mezőhegyesen a piac téren eladni fog.

Es pedig:

- Anyakancza 7 drb.
- 5 éves kancza 1 drb.
- 4 éves kancza 1 drb.
- 3 éves kancza 11 drb.
- 2 éves kancza 2 drb.
- 1 éves kancza 3 drb.
- választott kancza 1 drb.
- igásló 1 drb.
- nyergeslő 3 drb.
- 5 éves herélt 2 drb.
- 4 éves herélt 20 drb.
- 3 éves herélt 18 drb.
- 2 éves herélt 12 drb.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesparancsnokság.
1020

479/1896. g. sz.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a mezei rendőrök és éjjeli őrök részére szükséges 6 drb hosszú szűr, 6 drb szürkankó, 4 drb fekete szűr és 6 drb darócznadrág, szállítása iránt f. é. július hó 13-án délelőtt 10 órakor árlejtsést tart.

Kiküldési-ár: a) a hosszú szűrre darabonként 20 ft, b) a fehér szürkankóra darabonként 10 ft, c) a fekete szűrre darabonként 10 ft, d) a darócznadrágra darabonként 6 ft.

Bánompénzül leteendő a kiküldési-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban. Az árlejtsésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtsés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1896 évi június hó 30-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

5980/896. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1892 évi márczius hó 5-én 14837 sz. a. kiadott s a vasárnapi mukaszünetre vonatkozó körrendelete értelmében értesitem az érdekelteket, hogy június hó 1-től augusztus hó 1-éig eső vasárnapokon az alább jelölt ipari munkák és kereskedelmi üzleteknek délelőtt 10 óráig gyakorolhatók u. m.

1. a gépipárnál sürgös és halaszthatatlan javítási munkák;
2. a kisipárnál sürgösen rendelt javítási munkák;
3. a pékipárnál az áru elkészítése és szállítása;
4. a mészáros, hentes és kolbáskészítő ipárnál az elkészítés előrusítás és szállítás.
5. bank és váltó üzletet;
6. boltok minden kereskedelmi előrusító és szolgálat közvetítő üzletek;
7. borkereskedések;
8. cselédszerző intézetek;
9. előrusító üzletek;
10. fehérítési ipárnál;
11. fűszer, rövid áru, divat, vas és egyéb kereskedések

12. vad kereskedések,
13. baromfi kereskedések és minden más hasonló ipari és kereskedelmi üzletekben az előrusítás és házhoz szállítás;

14. szatócs üzletek;
15. kereskedelmi és ipari irodákban a kereskedelmi és ipari alkalmazott irodabeli munkája;

A jelen hirdetményben foglaltat azzal adom értesítésére az érdekelteknek, hogy mind azok ellen, kik az előirt rendelkezéseket be nem tartják, az 1891 évi XIII. t. cz. 6 § a értelmében eog a büntető eljárás folyamatba tétetni.

Sarlot
főkapitány.

1705/1896. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város polgármestere mint elsőfoku vizjogi hatóság közhírré teszi, hogy Arad sz. kir. város közönségének az iránti kérvényét, hogy a városi csatornák szennyvizeinek a talaj által megszürt állapotban a mezőhegyesi élőviz-csatornába való bevezetésére szolgáló vízi-mű engedélyeztessék, mellékleteivel együtt 1896. évi július hó 3-tól kezdve 30 napra hivatalában közszemlére kiteszi, s hogy ezen kérvénynek a városháza tanácsstermében történő tárgyalására 1896. évi augusztus hó 5-ik napjának d. e. 10 óráját kitűzte.

Az érdekeltek felhívtnak, hogy a tervezett munkálatnak engedélyezése ellen petáni észrevételeiket, a közszemlére kitétele ideje alatt írásban a polgármesteri hivatalba nyújtsák be, vagy az engedélyezési tárgyaláson szóval vagy írásban terjesszék elő, mert különben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1896. évi július hó 1-én.
Salacz,
kir. tanácsos, polgármester.

Pécskai járás fősolgabirájától.

3080/1896.

Pályázati hirdetmény.

A Szemlak községben ujonnan szervezett községi állatorvosi állás választás utján betöltésére határidőül f. é. július hó 30-ik napjának d. e. 9 óráját Szemlak község házához kitűzöm.

Az állatorvos javadalmazása 500 ft évi fizetés és 20 kr. látogatási díj, kisebb műtétért 50 kr, nagyobb műtétért 1 frt, látéletért 2 frt, s ezen kívül mint vágatási biztost megillető szemle-díjak.

Felhivom az ezen állást elnyerni óhajtókat, miszerint állatorvosi oklevéllel és az eddigi működésüket igazoló okmányaikkal, felszerelt kérvényüket, hozzám a választást megelőző napig nyujtsák be.

Pécskán, 1896. június 27-én.

Senk Ferencz,
fősolgabíró.

1014

Szállítok önnek kifogástalan, legfinomabb, minden az 1896. évben történt újításokkal ellátott prima „Pneumatic” bioziklit eredeti angol szerkezettel beleértve a felszerelést csak 120 frtért 1 évre írásbeli jóváállás mellett, készpénz fizetés mellett. Raudbakin M. Bécs, II. Glockengasse 7. 871

Felhívás!

A fegyver és vadászati adóról szóló 1883. évi XXIII. t. cz. 14. § a értelmében felhivatik Arad szab. kir. város közönsége, hogy vadászatra nem használható löfegyvereit a városi adóügyi osztályánál legkésőbb folyó évi június hó 25-ig; vadászatra használható löfegyvereit pedig a királyi adóhivatalnál július hó végeig annál inkább bejelentse, mert a később időben be nem jelentett löfegyver tulajdonosa a 42-43 §. értelmében a fegyver elkobzásán kívül 20 ft-ig terjedhető bírságban fog elmarasztaltatni.

A városi tanács.

Hirdetés.

Arad szabad királyi város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választó kerületben, az országgyűlési képviselő választóknak a folyó évben kiigazított és jövő 1897-ik évben érvényes bírandó ideiglenes névjegyzéke 1896. évi július 5-től—25-ig bezárólag a városház tanács termében közszemlére kitétetik.

Az ideiglenes névjegyzék ellen az 1874 évi XXXIII t. cz. 44. és 45. szakaszaiban előirt módon írásban benyújtandó felszólalások folyó évi július 5-től—15-éig, az ezekre szintén írásban teendő észrevételek pedig f. évi július 16-tól 25-ig Arad szab. kir. város polgármesteri hivatalában fogadtnak el.

Salacz Gyula
polgármester
központi választmányi elnök.

509/1896. g. sz.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a városi legelőkre a sertések f. évi július 7-től kibocsáthatók. A legeltetési díjak a városi pénztári hivatalnál befizetendők, mely hivatal a legeltetési díjak befizetésekor kiszolgáltatja a legeltetési jegyeket, mely jegyekkel a sertések a legelőkre bocsáthatók.

Arad szab. kir. város gazdasági székektől 1896. évi június hó 6-án.

Varjassy Lajos,
tanácsnok.